

**БІЛГОРОД-ДНІСТРОВСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ, БУДІВНИЦТВА ТА
КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

Циклова комісія суспільно-гуманітарних дисциплін

ЗАТВЕРДЖЕНО

Заступник директора навчальної
роботи

Марина Зайченко
Марина ЗАЙЧЕНКО

08 _____ 2023 р.

«Основи філософських знань»

РОБОЧА ПРОГРАМА

Вибіркової навчальної дисципліни циклу загальної підготовки

здобувачів освіти спеціальності

072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Білгород-Дністровський, 2023

Робоча програма з дисципліни «Основи філософських знань»

складена відповідно до освітньо-професійної програми для здобувачів освіти зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Розробник: Васілашко Світлана Дмитрівна, викладач вищої кваліфікаційної категорії.

Робоча програма розглянута та схвалена на засіданні циклової комісії суспільно-гуманітарних дисциплін

Протокол № 1 від 30.08.2023 року

Голова циклової комісії

 Світлана ВАСІЛАШКО

Схвалено методичною радою Білгород-Дністровського фахового коледжу природокористування, будівництва та комп'ютерних технологій

Протокол № 7 від 31.08 2023 року

Голова методичної ради Марина ЗАЙЧЕНКО

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Компонент освітньої програми, спеціальність, освітньо-професійний ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів: 2 Модулів: 2 Змістових модулів: 2 Загальна кількість годин: 60	Цикл загальної підготовки «Фінанси, банківська справа та страхування» » Освітньо-професійний ступінь «Фаховий Молодший бакалавр»	Вибіркова	
		Рік підготовки:	
		2	2
		Семестр	
		3	3
		Лекційні заняття:	
		24 год.	8
		Практичні заняття	
		10 год.	4
		Самостійна робота	
		26 год.	48
		Індивідуальні заняття:	
Вид контролю: диференційований залік			

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предметом філософії є відношення „людини і світу”. Філософія являє собою форму раціонально обґрунтованого уявлення людини про світ і про себе про їхній взаємозв’язок. Щоб з’ясувати специфіку предмета філософії необхідно з’ясувати під яким кутом зору об’єкт відбивається у свідомості.

Предметом і об’єктом філософії є відношення „людина-світ”, то природно що на перший план виходить питання про природу і сутність світу і людини, про загальні граничні основи їхнього буття, про перші початки, а також про те, як цей світ улаштований, які взаємозв’язки існують у світі, а також між людиною і світом.

Метою та основними завданнями дисципліни є підготувати спеціаліста, здатного бути на рівні сучасної світової культури і цивілізації, і тим самим стати активним учасником своєї епохи, гідним громадянином і палким патріотом України, душею яких виступає філософія.

Основними завданнями курсу є:

- формування наукового світогляду;
- формування філософської культури мислення та пізнання;
- набуття навичок науково-філософського аналізу;
- набуття навичок духовного самовдосконалення;
- свідоме застосування в професійній діяльності філософської методології та знань;
- виховання творчої особистості, яка має високий рівень культури, громадянську відповідальність, національну гідність, патріотизм;
- виховання активної життєвої позиції.

З метою забезпечення професійної підготовки здобувачів освіти коледжу ця дисципліна формує вміння:

- неупереджено, науково, логічно аналізувати та оцінювати явища суспільного життя і виявляти роль особистості в історичному розвитку;
- розрізняти формаційний та цивілізаційний підходи в трактуванні історичного суспільного розвитку, виявляти фактори, що визначають прогресивні і консервативні тенденції розвитку суспільства та формування особистості;
- порівнювати цінності національні, загальнолюдські, особистісні;
- розробляти на основі отриманих знань програми подолання відчуження особи у студентських колективах і молодіжних групах, допомагати самореалізації студентам, підтримувати здоровий режим роботи і відпочинку, знаходити шляхи прискорення прогресу і методи нейтралізації та усунення негативних явищ в суспільстві та діяльності людини;

- розробляти проекти для вирішення глобальних проблем людства;
- раціонально-критично оцінювати духовну спадщину людства і свого народу;
- працювати з усіма доступними джерелами знань. Вміти самостійно здобувати інформацію за темами розділу, самостійно працювати з додатковою літературою, складати конспект, тези, готувати реферати, доповіді, брати участь у дискусіях, семінарах;
- користуватися науковою термінологією;
- аргументовано відстоювати свою світоглядну та громадську позицію, толерантно ставитися до протилежних думок.

Курс передбачає тісний зв'язок з такими дисциплінами, як:
соціологія українська мова, українська література, зарубіжна література, основи правознавства, громадянська освіта, історія державотворення, історія: Україна і світ, історія України та культурологія, основи психології та інші природничі, гуманітарні, суспільнознавчі, технічні та точні науки.

У процесі занять здобувачі освіти підвищують рівень знань з основних проблем філософії на рівні об'єктивного, ідеологічного не завантаженого сучасного бачення проблем, наявними філософськими концепціями в її поліфонічному звучанні, яке допомагає сприйняттю і осмисленню буття.

Осягають основні теоретичні положення філософії, фундаментальні філософські категорії зі сфер онтології, гносеології, праксеології, аксіології, філософської антропології, соціальної філософії, першоджерелах та основній сучасній філософській літературі, синтезують набуті знання із фахових та гуманітарних дисциплін у цілісне світосприйняття та формулюють власну позицію щодо актуальних проблем сьогодення.

Складовою частиною курсу є такі змістовні модулі:

- I. Гуманістичний зміст історії виникнення і розвитку філософії
- II. Онтологія та гносеологія. Теорія філософії.

У результаті вивчення курсу «Філософія» здобувачі освіти повинні знати:

- основний зміст тем усіх розділів програми;
- основні положення філософської концепції суспільства;
- основні положення філософської концепції людини, співвідношення Понять "людина – індивід – особа - особистість-індивідуальність";
- зміст проблем відчуження та самореалізації особистості в суспільстві та шляхи вирішення цих проблем;
- основні положення філософської проблеми цінностей в житті людини і суспільства;
- формаційний та цивілізаційний підходи в трактуванні історичного

суспільного розвитку, рушійні сили суспільного розвитку, роль насильства і особистості в суспільному розвитку;

вміти:

- неупереджено, науково, логічно аналізувати та оцінювати явища суспільного життя і виявляти роль особистості в історичному розвитку;
- розрізняти формаційний та цивілізаційний підходи в трактуванні історичного суспільного розвитку, виявляти фактори, що визначають прогресивні і консервативні тенденції розвитку суспільства та формування особистості;
- порівнювати цінності національні, загальнолюдські, особистісні;
- розробляти на основі отриманих знань програми подолання відчуження особи у студентських колективах і молодіжних групах, допомагати самореалізації студентам, підтримувати здоровий режим роботи і відпочинку, знаходити шляхи прискорення прогресу і методи нейтралізації та усунення негативних явищ в суспільстві та діяльності людини;
- розробляти проекти для вирішення глобальних проблем людства;
- раціонально-критично оцінювати духовну спадщину людства і свого народу;
- працювати з усіма доступними джерелами знань. Вміти самостійно здобувати інформацію за темами розділу, самостійно працювати з додатковою літературою, складати конспект, тези, готувати реферати, доповіді, брати участь у дискусіях, семінарах;
- користуватися науковою термінологією;
- аргументовано відстоювати свою світоглядну та громадську позицію, толерантно ставитися до протилежних думок.

Структура навчальної дисципліни є орієнтовною. Під час складання робочої програми викладач може вносити обґрунтовані зміни та доповнення в зміст програмного матеріалу і розподіл навчальних годин за темами в межах бюджетного часу, відведеному навчальним планом на вивчення дисципліни. Внесені зміни обговорюються на засіданні циклової комісії і затверджуються заступником директора з навчальної роботи.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І.

ГУМАНІСТИЧНИЙ ЗМІСТ ІСТОРІЇ ВИНИКНЕННЯ І РОЗВИТКУ ФІЛОСОФІЇ

1. Філософія як специфічний тип знання

Поняття "філософія". Місце філософії в самопізнанні людини. Основні

джерела філософії: міфологія, релігія, наука. Світогляд як духовно-практичне засвоєння світу. Структура світогляду. Типи світогляду. Світовідчуття, світосприймання, світорозуміння. Світобачення та його принципи: монізм, плюралізм, скептицизм, догматизм, раціоналізм, сенсуалізм. Предмет і функції філософії. Філософія в системі культури.

Філософія як специфічний тип знання. Філософія як наука. Предмет вивчення філософії. Структура та функції філософії. Духовні джерела та соціальні умови формування філософії. Специфічна особливість філософського знання. Методи філософії. Західна і східна парадигми філософії.

2. Філософія Стародавнього світу

Історія філософії як сходження до вершин людського самопізнання.

Стародавня філософія як зародок і колыска всіх наступних типів філософії.

Людина - змістовне ядро всіх проблем стародавньої філософії.

Проблема позбавлення людини від страждань у філософії Стародавньої Індії. Проблеми філософії Стародавнього Китаю.

Антична філософія: особливості розвитку, морально-етична спрямованість.

Філософія Стародавнього світу

Стародавня філософія як зародок і колыска всіх наступних типів філософії.

Канонічні джерела, світоглядні ідеї та філософські школи Стародавньої Індії та

Стародавнього Китаю. Особливості, умови формування та етапи розвитку античної філософії. Ідеї та представники високої класики в розвитку античної філософії: софісти, Сократ, Платон, Арістотель.

3. Філософія європейського середньовіччя та епохи Відродження

Загальна характеристика доби Середньовіччя. Зміни у світогляді під час переходу від античності до середньовіччя. Роль християнства у формуванні середньовічної філософії. Основні проблеми та досягнення філософії доби середньовіччя в Європі та Візантії.

Філософія Відродження: гуманістичний характер, науково-природничі погляди, соціально-політичні ідеї, етика Ренесансу. Зародження гуманізму, його вимоги і розвиток. Проблема людської особистості.

Семінарське заняття

Філософія доби Середньовіччя та Відродження

Загальна характеристика розвитку філософії середньовіччя. Основні засади середньовічного способу філософствування: поліцентризм, теоцентризм, креаціонізм, провіденціалізм. Патристика: суть, основні представники, досягнення і новаторство. Схоластика: суть, представники, досягнення і новаторство. Сучасність богословського діалогу між номіналістами та реалістами.

4. Філософія Нового часу

Якісно нова спрямованість філософії в епоху буржуазних революцій в Європі. Пошуки продуктивного методу пізнання (емпіризм, раціоналізм, сенсуалізм). Новий філософський ідеал у філософії Просвітництва. Проблема свободи людини та шляхи її соціального визволення.

Класична німецька філософія. Моральний смисл обмеження людського розуму і розширення меж віри. Особливості та досягнення класичної німецької філософії. І. Кант – основоположник німецької класичної філософії. Критики І Канта.

Семінарське заняття

Філософія Нового часу. Основні течії і напрямки філософії Нового часу: а. емпіризм Ф. Бекона; б. раціоналізм Р. Декарта; в. детермінізм Б. Спінози. Механіцизм та його вплив на філософію Нового часу.

Семінарське заняття

Класична німецька філософія. Філософія І. Канта (до критичний і критичний періоди творчості). Сутність філософської системи Фіхте та Шелінга. Система ідеалістичної діалектики Г. Гегеля. Філософський матеріалізм Л. Фейєрбаха.

5. Філософія XIX-XX століть

Своєрідність російської філософії: релігійно-ідеалістичний, революційно-демократичний напрямки, руський космізм.

Перегляд класичної моделі світорозуміння у філософії XIX-XX століть.

Програми радикального оновлення філософії – філософія Маркса та Енгельса, позитивізм, філософія життя Некласична філософія XX століття: основні напрямки та їх особливості.

Критика цінностей західних техногенних цивілізацій, відмова від проєктів тотального перетворення світу, сцієнтизм та анти сцієнтизм, проблеми ірраціонального та несвідомого, екзистенціальна філософія. Проблеми знання та мови у філософії.

Семінарське заняття

Некласична філософія XIX-XX століть. Становлення і розвиток некласичної філософії к. XIX - п. XX століть. Основне поняття про ірраціоналізм.

Основні напрями ірраціоналізму: "філософія життя" Ф. Ніцше; психоаналіз та неофрейдист: екзистенціалізм. Загальна характеристика розвитку раціоналістичної філософії XX століття. Основні течії раціоналізму: аналітична

філософія; структуралізм та пост структуралізм; феноменологія; герменевтика позитивізм, неопозитивізм та постпозитивізм. Філософія раціоналізму та

глобальна економічна криза: суть, взаємодія, перспективи вирішення глобальних проблем людства.

6. Філософська думка в Україні

Джерела української філософської культури. Становлення українського неоплатонізму ХІУ-ХУІ століть. Філософська думка українського ренесансу. Специфіка реформації в Україні. Зародження професійної філософії в культурно-освітніх центрах України: Острозькій та Києво-Могилянській академіях.

Г.С. Сковорода – родоначальник української класичної філософії.
Філософія Т. Г. Шевченка.

Академічна філософія ХІХ століття: особливості, напрямки і основні філософські ідеї. "Культурне відродження 20-х та філософське відродження 60-х" років ХХ століття. Сучасна філософська думка в Україні. Філософська думка української діаспори.

Семінарське заняття

Розвиток філософії в Україні. Загальна характеристика розвитку філософії в Україні. Основні етапи. Рання українська філософія (дохристиянські витоки української філософії, філософія княжої доби).

Українська філософія

Відродження та бароко. Зародження професійної філософії в культурно-освітніх центрах України (Острозькій та Києво-Могилянській академіях).

Український

Сократ - Г.С. Сковорода, основоположник української класичної філософії.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II.

ОНТОЛОГІЯ ТА ГНОСЕОЛОГІЯ. ТЕОРІЯ ФІЛОСОФІЇ.

7. Проблема буття у філософії

Поняття „онтологія”, „буття”. Фундаментальне значення проблеми буття в філософії. Основні виміри буття (буття речей, природи, людини, духовного і соціального). Світ як всеохоплююча реальність. Єдність природи, суспільства і людини, матеріального буття і людського духу.

Практичні витоки людського поділу реальності на об’єктивну та суб’єктивну. Реальність буття та небуття. Єдність матерії, руху, простору, часу. Людська діяльність як особливий спосіб саморуху об’єктивної і суб’єктивної реальності.

8. Духовний вимір людського буття

Свідомість людини як діалектичне співвідношення об'єктивної та суб'єктивної реальності, як духовний спосіб орієнтації людини в реальності буття, що розвивається.

Проблематика походження, розвитку і сутності свідомості. Свідомість і мова. Структура та функції свідомості. Свідомість та самосвідомість, свідоме, підсвідоме, несвідоме. Загадкові явища людської свідомості та психіки. Суспільна свідомість. Форми суспільної свідомості: політична, правова, моральна, естетична, релігійна, філософська. Проблема вибору, свобода і відповідальність.

Семінарське заняття

Духовний вимір людського буття (свідомість). Основне поняття про свідомість. Свідомість людини як діалектичне співвідношення об'єктивної та суб'єктивної реальності. Наука і релігія про основні підґрунтя свідомості. Визначальні ознаки свідомості. Свідомість і самосвідомість. Сутність суспільної та індивідуальної свідомості. Суспільна свідомість та її форми.

9. Основи філософського вчення про розвиток

Діалектика як вчення про розвиток і універсальні зв'язки. Загальні ознаки і людський критерій розвитку.

Принципи діалектики. Категорії діалектики. Закони діалектики, їх методологічне та світоглядне значення.

Основи філософського вчення про розвиток. Діалектика та її історичні форми. Одиничне, особливе і загальне в діалектиці. Співвідношення між видами категорій діалектики. Різні підходи до тлумачення діалектики, її види. Антиподи діалектики: софістика, метафізика.

10. Основний зміст пізнавальної діяльності

Поняття "гносеологія". Проблеми пізнання у філософії. Поняття пізнання та його рівні. Об'єкт та суб'єкт пізнання. Чуттєве і раціональне, емпіричне і теоретичне пізнання. Опосередковане і безпосереднє пізнання. Логіка та інтуїція. Пізнання та творчість. Основний зміст пізнавальної діяльності. Пізнання і знання. Проблема істини. Практика як критерій істини.

Практика як спосіб ставлення і відношення людини до світу і самого себе.

Типологія видів практики: виробничої, соціальної, політичної, духовної.

Знання і мудрість. Методологія. Метод як усвідомлений спосіб пізнавальної діяльності.

Методологічний арсенал науки.

11. Філософський аналіз суспільства

Поняття суспільства у філософії. Основні підходи до розуміння суспільства. Суспільство як самоорганізуюча і само розвиваюча система.

Роль географічного природного середовища у житті суспільства.

Демографічні чинники суспільного розвитку. Матеріальні основи розвитку суспільства. Політична система суспільства. Громадське суспільство: поява, основи, ознаки. Сутність та структура духовного життя суспільства, поняття „культура” як єдність матеріальних і духовних цінностей, вироблених людством..

Історична різноманітність і єдність типів суспільства. Формація і цивілізація. Сучасні концепції суспільного розвитку, його критерії.

Історичний результат як підсумок зіткнення різних сил і тенденцій у суспільному розвитку. Рушійні сили історичного розвитку. Роль і місце насильства в історії.

12. Філософська концепція людини

Філософська концепція людини – основа наук про людину. Сутність людини. Праця і мова – фактори становлення і розвитку людини.

Проблема людини в історії філософії. Філософський зміст понять "індивід", "індивідуальність", "особистість". Типологія особи. Проблема відчуження людини та шляхи її подолання. Діалектика взаємодії людини і суспільства. Самореалізація особи. Роль особистості в історії. Самоцінність людського життя. Сенс життя людини. Проблема людського щастя.

Аморальність використання людини як засобу.

13. Цінності в житті людини і суспільства

Поняття "аксіологія". Місце аксіології в системі культури. Цінності як визначальні характеристики людського буття. Людина в системі цінностей. Структура цінностей. Цінність як ядро духовного світу людини. Проблема суб'єктивного вибору. Цінність і ціль. Цінність і життєвий смисл. Цінність як регулятор поведінки людини.

Базові цінності людського буття. Цінність орієнтації. Вищі духовні цінності. Поняття про духовну досконалість.

Глобальні проблеми людства і людина: екологічний і моральний імперативи виживання людства. Стратегія людства в планетарному масштабі. Проблема переходу від техногенної до антропогенної цивілізації.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви розділів і тем	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	всього	з них			теоретичні	з них		
		теоретичні	практичні	самостійна		практичні	індивідуальні	самостійна
МОДУЛЬ I Гуманістичний зміст історії виникнення і розвитку філософії								
1. Вступ. Філософія як специфічний тип знання	4	2	-	2				4
2. Філософія Стародавнього світу	4	2	-	2				4
3. Філософія європейського середньовіччя та епохи Відродження	6	2	2	2	2	2		2
4. Філософія Нового часу	4	2	-	2				4
5. Класична німецька філософія	4	2	-	2				4
6. Філософія XIX-XX століття	8	2	2	4	2			6
7. Філософська думка в Україні	4	2	-	2				4
Усього за перший модуль	34		4	16	4	2		28
МОДУЛЬ II ОНТОЛОГІЯ ТА ГНОСЕОЛОГІЯ. ТЕОРІЯ ФІЛОСОФІЇ								
8. Проблема буття в філософії Духовний вимір людського буття	6	2	2	2	2			4
9. Основи філософського вчення про розвиток.	6	2	2	2				6
10. Основний зміст пізнавальної діяльності	4	2	-	2				4
11. Філософський аналіз суспільства	6	2	2	2	2	2		2
12. Філософська концепція людини Цінності в житті людини і суспільства	4	2	-	2				4
Усього за другий модуль	26		6					20

Усього:	60	24	10	26	8	4	48
----------------	-----------	-----------	-----------	-----------	----------	----------	-----------

5. ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Обсяг годин	
		денна	заочна
1	Вступ. Філософія як специфічний тип знання.	2	
2	Філософія Стародавнього світу	2	
3	Філософія європейського Середньовіччя та епохи Відродження	2	2
4	Філософія Нового часу	2	
5	Філософія XIX – XX ст	2	2
6	Філософська думка в Україні	2	
7	Проблема буття у філософії	2	2
8	Духовний вимір людського буття	2	
9	Основи філософського вчення про розвиток	2	
10	Основний зміст пізнавальної діяльності (гносеологія)	2	
11	Філософський аналіз суспільства	2	2
12	Філософська концепція людини	2	
Разом		24	8

6. ТЕМИ СЕМІНАРІВ

№ з/п	Назва теми	Обсяг годин		
		денна	заочна	індивід. консульт.
1	Філософія європейського Середньовіччя та епохи Відродження	2	2	
2	Некласична філософія XIX-XX століть	2		
3	Проблема буття у філософії	2		
4	Основи філософського вчення про розвиток	2		
5	Філософський аналіз суспільства	2	2	
Разом		10	4	

7. ТЕМИ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

№ з/п	Назва теми	Обсяг годин	
		денна	заочна
1	Вступ. Філософія як специфічний тип знання.	2	4
2	Філософія Стародавнього світу (Людина - змістовне ядро всіх проблем стародавньої філософії)	2	4
3	Філософія європейського середньовіччя та епохи Відродження	2	2
4	Філософія Нового часу (Новий філософський ідеал у філософії Просвітництва.	2	4
5	Класична німецька філософія (Особливості та досягнення класичної німецької філософії)	2	4
6	Філософія ХІХ – ХХ ст. (Програми радикального оновлення філософії – філософія Маркса та Енгельса, позитивізм, філософія життя)	4	6
7	Філософська думка в Україні (Сучасна філософська думка в Україні. Філософська думка української діаспори)	2	4
8	Проблема буття у філософії (Людська діяльність як особливий спосіб саморуху об'єктивної і суб'єктивної реальності)	2	4
9	Основи філософського вчення про розвиток.	2	6
10	Основний зміст пізнавальної діяльності	2	4
11	Філософський аналіз суспільства	2	2
12	Цінності в житті людини і суспільства (Поняття про духовну досконалість)	2	4
Разом		26	48

8. МЕТОДИ ТА ФОРМИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

1) За джерелом інформації:

- Словесні: лекція (традиційна, проблемна, лекція-прес-конференція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint - презентація), пояснення, розповідь, бесіда.

- Наочні: спостереження, ілюстрація, демонстрація.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота здобувачів освіти з книгою.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

- навчальні дискусії;
- створення ситуації пізнавальної новизни;
- створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій).

9. МЕТОДИ ТА ФОРМИ КОНТРОЛЮ

У процесі оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти застосовуються такі методи:

Методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда.

Методи письмового контролю: модульне письмове тестування; підсумкове письмове тестування.

Методи самоконтролю: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Засоби діагностики успішності навчання:

- тестування;
- усне опитування;
- модульні контрольні роботи.

Форма підсумкового контролю знань – диференційований залік.

10. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти здійснюється відповідно до «Положення про оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти у Білгород-Дністровського коледжу природокористування, будівництва та комп'ютерних технологій, 2021р.

Форма семестрової атестації – диференційований залік.

Рейтинг здобувача освіти із засвоєння навчальної дисципліни складається з рейтингу з навчальної роботи – 70 балів та рейтингу з атестації – 30 балів. Таким чином, на оцінювання засвоєння змістових модулів, на які поділяється навчальний матеріал дисципліни, передбачається 70 балів. Рейтингові оцінки із змістових модулів, як і рейтинг з атестації, теж обчислюються за 100-бальною шкалою.

Для занесення оцінок у екзаменаційну відомість, залікову книжку та журнал рейтингової оцінки знань здобувача освіти його рейтинг з різних видів навчальної роботи у балах переводиться у національну та ЄКТС (Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система) оцінки згідно з таблицею.

Співвідношення між національними та ЄКТС оцінками і рейтингом здобувача освіти

Рейтинг здобувача освіти, бали	Оцінка національна за складання	
	екзаменів, диференційованих заліків	заліків*
90 – 100	Відмінно	Зараховано
74 – 89	Добре	
60 – 73	Задовільно	
00 – 59	Незадовільно	Не зараховано

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Денна форма навчання

№ п/п	Вид діяльності	Коефіцієнт (вартість виду)	Кількість робіт	Результат
Модуль 1				
1.	Лекційні заняття	3	6	18
2.	Практична робота	25	2	50
3.	Модульна контрольна робота	32	1	32
Всього за модулем				100
Модуль 2				
1.	Лекційні заняття	3	6	18
2.	Практична робота	20	3	60
3.	Модульна контрольна робота	22	1	22
Всього за модулем				100

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Заочна форма навчання

№ п/п	Вид діяльності	Коефіцієнт (вартість виду)	Кількість робіт	Результат
Модуль 1				
1.	Реферат	50	1	50
2.	Семінарське заняття 1	20	1	20
3.	Модульна контрольна робота	30	1	30
Всього за модулем				100
Модуль 2				
1.	Реферат	50	1	50
2.	Семінарське заняття 1	20	1	20
3.	Модульна контрольна робота	30	1	30
Всього за модулем				100

11. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Підручники та посібники.
  2. Конспекти лекцій.
  3. Лекції на електронних носіях.
  4. Матеріали для самостійного вивчення на електронних носіях.
  5. Методичні вказівки до виконання лабораторних робіт
- Вивчення дисципліни здобувачами освіти передбачає вміння використовувати різні інформаційні ресурси – опубліковану українську та іноземну літературу (нормативні документи, підручники, навчальні посібники, наукові періодичні та монографічні видання, словники, довідники тощо), методичну літературу та Інтернет-джерела.

12. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна

1. Іванова К. А., Білокобильський О. В., Гардашук Т. В., Артеменко А. П., Артеменко Я. І., Садовніков О. К., Шитов С. І. Філософія. Кредитно-модульний курс підручник для студентів вищих навчальних закладів Х.: НФаУ: Золоті сторінки, 2014. – 472с.
2. Кислюк К. В. Філософія навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів усіх спеціальностей — Київ : Кондор, 2020. — 229 с.
3. Леонід Губерський. Філософія. Базовий підручник для студентів вищих навчальних закладів – Х.: Фоліо – 2018.
4. Петрушенко В. Л. Основи філософських знань. Курс лекцій: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів –Новий світ -2019. – 296 с.
5. Причепій Є. М, Черній А. М., Чекаль Л. А. Філософія: Підручник. — К., 2014.

Додаткова

6. Андрушенко В. П., Михальниченко М. І. Сучасна соціальна філософія: Курс лекцій. — К., 2003.
7. Бичко І. В., Бойченко І. В., Кабачковий В. Г. та ін. Філософія: Підручник. — К., 2008.
8. Буслинський В. А., Скрипка П. І. Основи філософських знань. — Львів, 2005.
9. Вандишев В. М. Філософія: Екскурс в історію вчень і понять: Навч. посібник. — К., 2006.
10. Горський В. С. Історія української філософії. — К., 1996.
11. Губар О. М. Філософія: інтелектуальний курс лекцій: Навч. посібник.

- К., 2007.
12. Гусев В. І. Історія західноєвропейської філософії XV—XVII століть. — К., .
13. Ільїн В. В., Кулагін Ю. І. Філософія: Підручник: У 2-х ч. — К., 2002.
14. Історія філософії: Підручник / За ред. В. І. Ярошовця. — К., 2002.
15. Касьян В. І. Філософія: Відповіді на питання екзаменаційних білетів: Навч. посіб. — 4-те вид., перероб. і доп. — К., 2006.
16. Кремень В. Г. Ільїн В. В. Філософія: мислителі, ідеї, концепції: Підручник. — К., 2005.
17. Огородник І. В., Русин М. Ю. Українська філософія в іменах. — К., 2004.
18. Пазенок В. С. Філософія: Навч. посібник. — К., 2008.
19. Подільська Є. А. Кредитно-модульний курс з філософії. — К., 2006.
20. Подольська Є. А. Філософія: Підручник. — К., 2008.
21. Прибутько П. С, Кондратюк-Антонова Т. В., Стус В. І. Філософія: Посіб. для підготов, до іспитів. — К., 2006.
22. Саух П. Ю. Філософія: Навч. посіб. — К., 2007.
23. Смолько О. А. Філософія: Навч. посіб. — Львів, 2008.
24. Сморгж Л. О. Філософія: Навч. посібник. — К., 2006.
25. Таран В. О., Зотов В. М, Резанов Н. О. Соціальна філософія: Навч. посібник. — К., 2010.
26. Федів Ю. О., Мозкова Н. Г. Історія української філософії: Курс лекцій. — К., 2001.
27. Філософія: Навч. посіб. / За ред. І. Ф. Надольного. — К., 2006.
28. Щерба С. П. Філософія. - Вид. 3-є змінене і доповнене: Навч. посібник. — К., 2009.

Інформаційні ресурси

Інтернет-ресурси

<http://philsci.univ.kiev.ua/> Сайт кафедри філософії та методології науки.

<http://ihtik.lib.ru/index.html> Електронна бібліотека Іхтіка. Багато філософської літератури: книжки, автореферати, дисертації, статті, збірники матеріалів конференцій і дуже багато підручників по філософії.

<http://plato.stanford.edu/> Філософська енциклопедія Станфордського університету. (Англійською мовою).

<http://www.uct.kiev.ua/~sofi/> Центр практичної філософії.

<http://www.synergetics.org.ua/> Українське синергетичне товариство.

<http://elenakosilova.narod.ru/l.html> Підбірка посилань на філософські